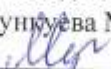

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ БУРЯТИЯ
ГБОУ «РЕСПУБЛИКАНСКИЙ БУРЯТСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ЛИЦЕЙ-ИНТЕРНАТ № 1»

РАССМОТРЕНО:
МО учителей бурятского
языка и литературы
Руководитель МО
Мункуева М.Б.

Протокол № 11
от «22» мая 2023 г.

СОГЛАСОВАНО:
Зам.директора по УВР

Цыбикова Д.Д.

Протокол № 1
от «31» 08 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО:
Директор ГБОУ
«РБНЛИ № 1»

Рабочая программа
учебного предмета «Буряад хэлэн»

для класса 5 общего образования
на 2023-2024 учебный год

Составитель: Мункуева М. Б.
учитель бурятского языка и литературы

1.Тайлбари бэшэг

Тус программа гүрэнэй Федеральна стандарт, Буряад Республикын Хуралсалай болон эрдэм ухаанай министерствын туршалгын программа дээрэ үндэһэлэгдэнэ. Буряад дунда хургуулида түрэлхи литература хуралсалай предмет болгогдожо, үзэгдэжэ байдаг гээшэ. Энэ программа мүнөө үеын ФГОС баримталан, 5-дахи классай «Бэлиг» хэблэлээр гараһан Б.Гомбоев, Б.Будаин, С.Будаинай зохёонон «Буряад хэлэн» гэхэн номдо таарууланхай.

Программын шухала **зорилгонь** хадаа:

1. Нурагшадай түрэлхи хэлэ үзэлгэ хадаа оршон тойронхи байдалые ойлгоходонь, мүн ород хэлэ болон бэшэшье предметүүдые үзэхэ хэрэгтэнь ехэ туһа хүргэдэг. Гадна нурагшадые болбосоруулха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туһалха арга боломжотой. Ушар тиимэһээ түрэлхи хэлэнэй үүргые саашань улам дээшэлүүлхэ, энэ предмет заалгы, хэшээл бүхэнэй үрэ дүнгые найжаруулха шухала.
2. Багшын шухала зорилгонуудай нэгэниинь хадаа нурагшадые алдуугүйгөөр, зүбөөр бэшүүлжэ хургаха болоно. Бэшэгэй дүримүүдые, сэглэлтын тэмдэгүүдые үзэхэдөө, нурагшад зүбөөр ойлгоод, тэдээнээ алдуугүйгөөр хэрэглэжэ хураха ёһотой.
3. Түрэлхи хэлые литературатайнь нягта холбоотойгоор зааха хэрэгтэй. Тиихэдээ литературы хэшээлдэ үзэһэн уран зохёолой хэлэ, найруулга, холбоо үгэнүүд, оньһон болон хошоо үгэнүүд, зэргэсүүлгэнүүд, зохид мэдүүлэлнүүд, богонихон текстнүүд гэхэ мэтые буряад хэлэнэй хэшээлнүүдтэ үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.
4. Түрэлхи хэлэ, литературы хэшээлнүүдтэ хэлэлгэ хүгжөөлгэ хараалагданхай. Тиимэһээ изложени болон сочинени бэшэлгэ, хөөрөжэ хургалга гэхэ мэтэ хүдэлмэринүүд дүүргэгдэхэ ёһотой.
5. Буряад хэлэ үзэлгэ бэшэ предметүүдые үзэлгэтэй нягта холбоотой. Жэшээлхэдэ, буряад хэлэндэ түшэглэн, ород хэлэнэй олон ойлгосонуудые нурагшадта ойлгуулжа, хоёрдохи хэлэндэнь хургаха зэргэтэй.
6. Ургажа ябаа үетэндэ эрдэм болбосоролой үндэһэ нууриие гүнзэгыгөөр ба бата бэхээр үгэхэ, тэдэниие ажал дээрэ хэрэглэхэ, дадал шадабаритай болгохо, хүгжэлтын юрэнхы үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ.

2.Программын байгуулга ба удха (102 час)

Эхин классуудта үзэхэнөө дабталга (5 час)

Абяан ба үзэгүүд. Аялган ба хашалган үзэгүүд.

Түргэн ба удаан аялганууд. Дифтонгнууд ба йотированна аялганууд.

Хэлэлгын хубинууд: юумэнэй нэрэ, үйлэ үгэ, тэмдэгэй нэрэ.

Падежнүүдэй залгалтануудые зүб бэшэлгэ.

Юрэ хөөрэхэн, асууһан ба идхаһан мэдүүлэлнүүдые зүбөөр уншалга.

Хэлэн тухай тобшо ойлгосо (2 час)

Литературна буряад хэлэн. Хэлэнэй үүргэ. Ньютаг хэлэнүүд.

Фонетикэ, графика, орфоэпи, бэшэгэй дүрим (30 час)

Эхин классуудта үзэхэнөө дабталга.

Буряад хэлэнэй алфавит.

Хэлэлгын абяанууд. Аялган абяануудай илгаа: эмэ (хэлэнэй урдуурхи), эрсэ (хэлэнэй дундуурхи), эрэ (хэлэнэй хойгуурхи). Түргэн, удаан аялганууд, дифтонгнууд.

Аялгануудай тааралдал.

Аялгануудые зүб бэшэлгэ. Ээ, эй, уй, үй, ы, э, и аялгануудые бэшэхэ дүримүүд.

Хашалганууд, тэдэнэй илгаа: хонгёо ба бүдэхи хашалганууд. Хатуу ба зөөлэн хашалганууд.

Йотированна аялганууд.

Фонетическэ шүүлбэри.

Буряад хэлэнэй орфоэпи. Орфоэпиин гол дүримүүд. Хэлэлгын абяануудые, үгэнүүдые ба тэдэнэй дүрсэнүүдые, абтаһан үгэнүүдые зүбөөр үгүүлэлгэ.

Илгаһан ь тэмдэг.

Үе, үгэ нүүлгэлгэ.

Абтаһан үгэнүүдые зүб бэшэлгэ.

Буряадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд.

Абтаһан үгэнүүдэй һүүлэйн аялгание буряадшалан бэшэхэ дүрим.

Орфографическа толи хэрэглэлгэ.

Лексикологи (10 час)

Буряад хэлэнэй үгын баялиг.

Олон удхатай үгэнүүд ба омонимууд.

Сэхэ ба шэлжэхэн удха.

Синонимууд ба антонимууд.

Үндэһэн буряад ба ондоо хэлэнһээ абтаһан үгэнүүд.

Мэргэжэлтэдэй үгэнүүд.

Нютаг үгэнүүд.

Хуушарһан үгэнүүд.

Уласхоорондын үгэнүүд.

Буряад хэлэнэй толинууд.

Үгын бүридэл ба үгын бии бололго (15 час)

Үндэһэн. Үгын һуури.

Үгын залгабари ба залгалта.

Залгабаринуудай хүсөөр үгэнүүдэй бии бололго.

Орёо ба хуряамжалһан үгэнүүд. Тэдэниие зүб бэшэлгэ.

Үгэтэй суг бэшэгдэдэг зүйр үгэнүүд.

Анхан һууриин дундахи тодо бэшэ аялгануудые зүб бэшэлгэ.

Үгын бүридэлөөр шүүлбэри.

Синтаксис, хоолойн аялга ба сэглэлтын тэмдэгүүд (15 час)

Холбуулал. Холбуулалай гол ба дулдыданги үгэнүүд.

Мэдүүлэл. Хэлэгдэһэн зорилгоороо мэдүүлэлнүүдэй илгаа: юрэ хөөрэхэн, асууһан, идхаһан.

Аянгалгаараа мэдүүлэлнүүдэй илгаа: шангадхаһан ба шангадхаагүй мэдүүлэлнүүд, тэдэнэй аянгалга.

Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд: нэрлүүлэгшэ ба хэлэгшэ.

Мэдүүлэлэй юрын гэшүүд: нэмэлтэ, элирхэйлэгшэ ба ушарлагша.

Хуриянгы ба дэлгэрэнгы мэдүүлэлнүүд.

Нэгэ түрэл гэшүүдтэй мэдүүлэл, тэрэнэй сэглэлтын тэмдэгүүд ба аялга.

Хандалга, тэрэнэй сэглэлтын тэмдэгүүд ба аялга.

Причастна ба деепричастна дахуулалнуудтай мэдүүлэлнүүд, тэдэнэй аялга ба сэглэлтын тэмдэгүүд (юрэнхы танилсалга).

Авторай үгын урда ба хойно байһан сэхэ хэлэлгэ, тэдэнэй сэглэлтын тэмдэгүүд ба аялга.

Үгэ андалдалга (диалог), сэглэлтын тэмдэгүүд.

Текст (юрэнхы ойлгосо).

Найруулал тухай юрэнхы ойлгосо.

Хэлэлгын янзонууд: юрэ хөөрэлгэ, зураглалга, бодомжолго.

Үзэхэнөө дабталга (5 час)

Абяан үзэг хоёрой хоорондохи илгаа. Аялган ба хашалган абяанууд. Синонимуудые, антонимуудые, олон удхата үгэнүүдые, омонимуудые мэдүүлэл соо хэрэглэлгэ.

Мэдүүлэлэй шухала ба юрын гэшүүд. Нэгэ түрэл гэшүүдтэй мэдүүлэл.

Диалог тухай дабталга.

Хэлэлгын найруулал тэрэнэй янзануудые дабталга.

Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ (20 час)

Текстые абзацнуудта хубааха шадабари бээлүүлхэ хүдэлмэри.

Түсэб табилга.

Текстын сэдэб элирүүлгэ.

Яряанай ба уран зохёолой найруулга илгаха шадабари бээлүүлгэ.

Юрэ хөөрэлгэ, зураглалга ба бодомжолго гэнэн үгүүлэлэй янзануудта хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгэ.

Уран зохёол, кинофильм, радио болон теледамжуулгануудай удхаар өөрынгөө нанамжа, бодомжолго бэшэхэ шадабари бээлүүлгын хүдэлмэринүүдые үнгэргэлгэ.

Зураг хэрэглэжэ гү, али өөрынгөө ажабайдалда болоһон үйлэ хэрэгүүд тухай зохёолго бэшэлгэ.

Юрэ хөөрэхэн, зураглаһан текстын удхаар найруулга (дэлгэрэнгы) бэшэлгэ.

Найруулга, зохёолгонуудые бэшэлгэ. Ород хэлэнһээ буряадта оршуулга. Үзэхэн зохёолой удхаар асуудалнуудта тобшо ба дэлгэрэнгы харюунуудые үгэлгэ.

3.Календарна-тематическа түсэб

Буряад хэлэн, 5 класс, 1 четверть

№	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Һурагшадай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дунгууд			Шалгалтын түхэлнүүд	Гэрэй даабари	ИКТ хэрэглэглэ	Болзор	
				предметнэ	личносно	метапредметнэ				түсэбөөр	үнэн
1.	Оролто хэшээл. Хэлэн тухай тобшо ойлгосо.	1 час	Индивидуальна хүдэлмэри-уншалга. Бүлэгөөр хүдэлмэри – литературна буряад хэлэнэй шэнжэнүүдые шүүмжэлхэ. Фронтальна-шалгалтын асуудалнуудта харюусаха. (6 н.)	Э. Дугаровай «Түрэл буряад хэлэмни» гэхэн шүлэг уран уншалга. Литература на буряад хэлэнэй шэнжэнүүдтэй танилсуулга.	Буряад хэлэнэй удхашанар тухай мэдэсэеэ үргэдхэхэ.	Уншаһан текстынгээ удхаар тобшолол хэхэ, һанамжаяа баталха.		§ 1., Э. Дугаровай «Буряад түрэл хэлэмни» сээжэлдэхэ.	«Буряад хэлэн» сахим һураханом хэрэглэлгэ.		
Эхин классуудта үзэһэнөө дабталга. 4 час.											
2.	Абяан ба үзэгүүд.	1 час	Индивидуальна-упражненинүүдые дүүргэхэ(Упр 1-2). Бүлэгөөр хүдэлмэри-зураг хэрэглэн, «Зунай	Абяан ба үзэгүүдые илгаруулха . Фонетическэ шүүлбэри хэхэ.	Ц-Д. Хамаевай «Булагай уһан» гэхэн текст уншахадаа, зүбөөр абяануудые үгүүлхэ, хашалганай зөөлэниие	Текстын гол удхаша элирүүлхэ, жэшээнүүдые хэрэглэн, харюу үгэхэ.	Ном соо үгтэһэн диктант бэшэхэ. (Упр 13, 12 н.)	§ 2., Упр 9, 11 н.	«Буряад хэлэн» сахим һураханом хэрэглэлгэ.		

			амаралтада» гэхэн зохёолго бэшэхэ. Фронтальна-шалгалтын асуудалнуудт а харюусаха. (12 н.)		юугээр тэмдэглэдэг бэ ажаглаха.						
3.	Дабталга. Юумэнэй нэрэ. Үйлэ үгэ.	1 час	Индивидуаль на-упражнени нүүдые дүүргэхэ (Упр 14-16). Бүлэгөөр хүдэлмэри-«Хоёр эшэгэн» текст уншаад, найруулга бэшэхэ.	Морфолог ическа шэнжэнүү дээрнь хэлэлгын хубинууды илгаруулха	Юумэнэй нэрэ ба үйлэ үгэнүүдые зүбөөр илгаруулха, харюугаа баталха.	«Намарай шарай» Б. Санжинай, «Шара набшын халуун» Б-Б. Намсарайн зохёолнууд хаа хэһэгүүдые уншаад, текстдэ дүгэрхыгөөр удхыень хөөрэхэ, һанамжаяа хэлэхэ		§3., Упр18. 14 н. «Эрдэм» Д. Доржиева.	«Буряад хэлэн» сахим һураха ном хэрэглэл гэ.		
4.	Тэмдэгэй нэрэ. Тоогой нэрэ.	1 час	Индивидуаль на-упражнени нүүдые дүүргэхэ(Упр 23, 25 , Упр 22 «Намарай зураглал»	Текст соо тэмдэгэй ба тоогой нэрэнүүды е оложо шадаха, гол	Залгабаринуудай хүсөөр юумэнэй нэрэнүүдһээ тэмдэгэй нэрэнүүдые бии бололго.	Упр 21, 16 н, 2 хэһэг уранаар уншаха, сасуулха, хэһэг нэрлэхэ.	Ном соо үгтэһэн диктант бэшэхэ. (Упр 26, 18 н.) Хэһэг нэрлэхэ.	§ 3., Упр 31, 19 н.	«Буряад хэлэн» сахим һураха ном хэрэглэл гэ.		

			уранаар уншаха, 16 н). Упр 30, 19 н. Бүлэгөөр хүдэлмэри-«Алтан намар» зураг хэрэглэжэ, зохёолго бэшэхэ.	морфологи ческа шэнжэнүү дээрнь илгаруулха .	(Упр 27). 2 хэһэг сасуулха, Упр 22 «Намарай зураглал» уранаар уншаха, 16 н).	Юун дээрэһээ эли тодоб? Харьюугаа баталха.					
5.	Мэдүүлэл.	1 час	Индивидуаль на-упражнени нүүдые дүүргэхэ(Упр 33, 21 н, Упр 34). Бүлэгөөр хүдэлмэри-Упр 35, 22 н. зураг хараад, хөөрөө үргэлжэлүүл хэ. Фронтальна-шалгалтын асуудалнууд та харьюусаха. (24 н.)	Үгтэһэн үгэнүүдые мэдүүлэл болгохо, текст ямар мэдүүлэл нүүдһээ бүридэнэб илгаруулха .	Мэдүүлэлнүү дые зүбөөр зохёохо, текст ба мэдүүлэлнүү дые илгаруулха.	Упр 32 уншаад, гол удхын элирүүлхэ, түсэб табиха, эхэ эсэгийн хургаал, захяануудые ханажа абаха, сээжэ элидхэл бэлдэхэ.	Шалгалтын асуудалнууд та харьюусаха. Упр 37. (+), 24 н.	§4, упр 36. Шалгалтын диктантда бэлэдхэл.	«Буряад хэлэн» сахим хураха ном хэрэглэл гэ.		
6.	Шалгалтын диктант.	1 час	Шалгалтын диктант.				Шалгалтын диктант грамматическа даабаринууд	Урда үзэһэнөө дабтаха.			

							тай.			
7.	Алдуу дээрэ хүдэлмэри	1 час	Орфографи ческа ба пунктуационно алдуунуудаа зүбөөр захаха.				Алдуу дээрэ хүдэлмэри.	Словарна диктантда бэлэдхэл.		
Фонетикэ, графика, орфоэпи, бэшэгэй дүрим. Хэлэлгын абяанууд. 30 час.										
8.	Фонетикэ, графика. Хэлэлгын абяанууд.	1 час	Индивидуаль на-упражнени нүүдые дүүргэхэ (Упр 38., Упр 40, 26 н). Бүлэгөөр хүдэлмэри-таблицаар хүдэлмэри. (25 н.).	Хэлэнэй абяанууд хоёр ехэ бүлэгтэ хубаарна: аялган ба хашалган гэжэ илгааень дабтаха, бэхижүүлхэ э.	Аялган абяанууд дуунһаа бүридэдэг, харин хашалган абяануудые үгүүлхэдэ, элдэб торолтонууд ушардаг гэнэн ойлгосо үргэдхэхэ.	Хэлэлгын абяануудые зүбөөр үгүүлхэ. («Буряад хэлээр тестнүүд» упр 6, 5 н.). Үгтэһэн шүлэг уран гоёор уншаха. Орхигдоһон үзэгүүдыень табиха, ямар лирикэдэ хабаатайб элирүүлхэ.		§ 5. Упр 39., 26 н.	«Буряад хэлэн» сахим нураха ном хэрэглэл гэ.	
9.	Үзэгүүд. Ехэ үзэгүүд.	1 час	Индивидуаль на-упражнени нүүдые дүүргэхэ(Упр 41, 27 н, Упр 42. 29 н.). Бүлэгөөр	Буряад хэлэнэй алфавит 36 үзэгүүдһээ бүридэдэг, тэдэниие зүбөөр	Э.Дугаровой «Буряадайм нютагууд» уран гоёор уншаха, нэрлэгдээгүй нютагуудые	Россиин бүридэлдэ хэды республика нууд ороноб, мэдэхээ нэрлэхэ.	Тусхайта нэрэнүүдые хэрэглэн, мэдүүлэлнүүдые зохохо. «Минии нютаг»	§§6-7, Упр 45, 31 н. (Тусхайта нэрэнүүдые бэшэхэ).	«Буряад хэлэн» сахим нураха ном хэрэглэл гэ.	

			хүдэлмэри- Буряад хэлэнэй алфавит (28 н.) сээжээр хураха.. Фронтальна- (30 нюурта асуудалнууд та харюусаха. +)	нэрлэхэ, алфавидаар хубарюулж а бэшэхэ.	нэрлэхэ.	Алфавидай гуримаар бэшэхэ.	гэһэн сэдэбтэ зохёолго бэшэхэ.				
10	Аялган абяанууд ба үзэгүүд. Аялгануу дай илгаа.	1 час	Индивидуаль на- § 8 уншаха, упражнени нүүдые дүүргэхэ(Упр 46, 32 н, Упр 50. 34 н.). Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 47, 32 н, хоргодоһон үгэнүүдые олохо, зохёохо. (32 н.) Фронтальна- (34 нюурта таблицаар хүдэлмэри. Аялган абяануудай	Аялган абяанууд үгүүлэгдэх э талаараа 2 янза, бии болодог газараараа 3 янза гэһэн ойлгосо бэхижүүлх э.	Упр 53, 35 н. үгэнүүд соохи абяануудые ажаглаад, дүримыень хэлэхэ.	Аялгануудые зүбөөр үгүүлхэ, упр 57, үгэнүүдэй бэшэлгы тайлбарилха.	«Жэмэстэ ошолго» багшын хүтэлбэри доро бэшээд, номоороо шалгаха.	§ 8. Упр 54, 36 н.	«Буряад хэлэн» сахим хураха ном хэрэглэл гэ.		

			илгаа.)								
11	Практическа хүдэлмэри	1 час	Индивидуальна- «Буряад хэлээр тестнүүд» Аялгануудай илгаа упр 3, 10 н. Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 55, 36 н.	Хэлэлгын абяанууды е илгаруулха .	Хэлэнэй абяанууд хоёр ехэ бүлэгтэ хубаарна: аялган ба хашалган гэжэ илгааень дабтаха, бэхижүүлхэ.	Хэлэлгын абяанууды зүбөөр үгүүлхэ. («Буряад хэлээр тестнүүд» упр 5, 11 н). Үгтэһэн оньһон үгэнүүдэй удха тайлбарилха, уран гоёор уншаха. Орхигдоһон үзэгүүдыень табиха.	Практическа хүдэлмэри. Бэхижүүлгэ.	§§5-8 дабтаха. Упр 56, 36 н.	«Буряад хэлэн» сахим һураха ном хэрэглэлгэ.		
12	Аялганууды зүб бэшэлгэ. – Ээ, -эй.	1 час	Индивидуальна-упражнени нүүды дүүргэхэ(Упр 58, 37 н, Упр 60, 38 н). Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 61, 38 н. «Хагсуу үдэр» Э. Дугаров.	Удаан ээ анхан һууриин хаанашье дайралдада г, харин эй анхан һууриин һүүлшын үедэ дайралдада г гэһэн ойлгосотой танилсуулх	Упр 66. 39 н. Үгтэһэн үенүүдээр үгэнүүды зохёохо, 3-3 үгэтэй мэдүүлэл зохёохо.	Упр 65, таабаринууды тааха, упр 63, 38-39 н. Үрөөлнүүдэй удхада анхаралаа хандуулха. Үрөөл сээжэлдэхэ.	Словарна диктант. Упр 59, 37 н.	§9, упр 64 39 н. (2-2 мэд. зохёохо).			

				а.							
13	-Уй, үй, ы аялганууды зүб бэшэлгэ.	1 час	Индивидуальна- § 9 уншаха, упражнени нүүдье дүүргэхэ(Упр 67, 40 н, Упр 68. 40-41 н.). Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 70, 41 н, точконуудай орондо тааруулан бэшэхэ. (41 н.) Фронтальна- (Упр 71, 41 н, үгтэһэн үенүүдээр үгэнүүдые зохёохо.	Уй, үй дифтонгнууд гансал түрүүшын үедэ бэшэгдэдэг гэхэн дүрим уншаха, ажаглалтад а анхаралаа хандуулха.	«Буряад хэлээр тестнүүд» 1 даабари 19 н., 2 даабари 19 н. Уй, үй дифтонгнуудые тааруулан табиha, дүримөө тобшолхо.	Упр 72, 41 н. уранаар уншаха, таабаринуудые тааха. Упр 74. 41 н. үгэнүүдые хэрэглэжэ, мэдүүлэлнүүдые зохёохо.	Словарна диктант. Упр73, 41 н. (Урид хайса уншаха.)	§ 9 (2). Упр 69, 41 н.	«Буряад хэлэн» сахим хураха ном хэрэглэл гэ.		
14	Бэхижүүлгын хэшээл.	1 час	Индивидуальна- «Буряад хэлээр тестнүүд» 1 даабари 18 н., 2 даабари 18 н. (Ээ, эй дифтонгнуудые тааруулан табиha,	«Буряад хэлээр тестнүүд» 7 даабари 19 н. (Таараха дүрим баримтала н, үгэнүүдые	«Буряад хэлээр тестнүүд» 8 даабари 19 н. (Эдэ үгэнүүдые – ээ, -эй гэхэн 2 бүлэгүүдтэ хубаан	-Ээ, эй; уй, үй аялгануудтай үгэнүүдые хэрэглэн, бишыхан зохёолго бэшэхэ.	Бэхижүүлгын хүдэлмэри.	§ 9 (1,2) дабтаха. (3-3) үгэнүүдые ханаха, 1-1 мэдүүлэл зохёохо.	«Буряад хэлэн» сахим хураха ном хэрэглэл гэ.		

			дүримөө тобшолхо.)	хүсэлдүүлжэ бэшэхэ.)	бэшэхэ.) Бээ шалгаха.						
15 - 16	Х.х.х. Найруулга «Могой ба шоргоол жон». Ч-Р. Намжилов	2 час	Индивидуаль на- үгтэһэн хэһэг уншаха.(Упр 36, 23 н.) Бүлэгөөр хүдэлмэри- зураг сээжээр зураха. Фронтальна- хөөрөө эмхидхэхэ.	Үгтэһэн хэһэг уншаад, түсэбэй ёһоор найруулга бэшэхэ.	Хэһэгэй удха хэр зэргэ дамжуулжа шадаһанаа түсэбөөр шалгаха. (23 н.)	Ч-Р. Намжиловой «Могой ба шоргоолжон» гэһэн текстын сэдэб элирүүлхэ. Намамжаяа бэшэхэ.	Найруулга.	§§ дабтаха. («Буряад арадай онтохонууд» уншаха. 1-1 онтохо...)			
17	Аялганууды зүб бэшэлгэ. – Ии, ы; Э- и.	1 час	Индивидуаль на- § 9 (3,4) уншаха, упражнени нүүдые дүүргэхэ (Упр 77, 43 н.) Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 77 +, 43 н, класстаа наадаха. Фронтальна- (Упр 78, 43 н, бодожо үзөөд, ии, ы аялгануудай бэшэгдэдэг	Упр 79, 44 н. Уран гоёор уншаха. Э, и аялгануудт ай үгэнүүдые түүжэ бэшээд, дүримыень тайлбарилха.	Упр 81, 45 н. Таабаринууды уншаха, ханажа абаха. Таабаринууды сахим хураха ном сооһоо түүжэ бэшэхэ.	«Замбуули най дайдада ниидэлгэ». Упр 75, 42 н. Текст уншаад, хуряангыгаар хөөрэхэ. Замбуулин тухай материал суглуулха.	Упр 85. «Эрэн гүрөөһэн». Сэбэрээр буулгажа бэшэхэдээ, таараха аялганууды зүбөөр табиха.	§ 9 (3,4) уншаха. Упр 86, 47 н. (Ямар удхатай болоноб гэжэ ажаглаха).	«Буряад хэлэн» сахим хураха ном хэрэглэл гэ.		

			дүрим хэлэгты, бэе бэеэ шалгаха.								
18	Практическа хүдэлмэри.	1 час	Индивидуальна- «Буряад хэлээр тестнүүд». (Ии- ы; аялгануудые зүб бэшэлгэ.) Даабари 1, 3, 20 н. Бүлэгөөр хүдэлмэри- (Э-и аялгануудые зүб бэшэлгэ. Даабари 1, 2, 20 н. Фронтальная- Даабари 7. 21 н. Ямар мэдүүлэлнүүд соо алдуунууд байнаб? Алдуунуудыень заһаха.	«Буряад хэлээр тестнүүд». (Ии- ы; аялгануудые зүб бэшэлгэ.) Даабари 2, 20 н. (Хамаанай падежэй залгалтанууды бэшэгты.)	«Буряад хэлээр тестнүүд». (Э- и; аялгануудые зүб бэшэлгэ.) Даабари 8, 21 н. (Хэрэгтэй аялгануудые тааруулагты.) Хүдэлмэриез сэгнэгты.	«Буряад хэлээр тестнүүд». (Э- и; аялгануудые зүб бэшэлгэ.) Даабари 6, 21, «Баабгай». Уншаха. Аялгануудай таарахыень табиха. Баабгай тухай мэдэхээ нэмэхэ.	Практическа хүдэлмэри.	§ 9 дабтаха бүхыдэнь. Дүрим бүхэндэ 3-3 үгэ ханаха.	«Буряад хэлэн» сахим хураха ном хэрэглэлгэ.		
19	Хашалганууд. Хонгёо ба бүдэхи хашалганууд.	1 час	Индивидуальна- § 10 уншаха, упражнени нүүдые дүүргэхэ(Упр	Упр 93. 50 н. Онһон үгэнүүдые уншаад, удхыень хэлэжэ	Упр 95, 50 н. Паарна хашалгануудтай үгэнүүдые ханаха.	«Үбэлэй ой соо» гэнэн зурагаар зохёолго бэшэхэ.	Словарна диктант. Упр 90., 48 н.	§10. Упр 92, 50 н.	«Буряад хэлэн» сахим хураха ном хэрэглэл		

			89, 48 н, Упр 94, 50 н.). Бүлэгөөр хүдэлмэри-Упр 96, 51 н, (хонгёо ба бүдэхи хашалганууд ыень нэрлэхэ). Фронтальна- (Упр 88, 48 н, илгaнaн үгэнүүд соо хашалган абяануудые нэрлэхэ.	үгэхэ.					гэ.		
20	Хатуу ба зөөлэн хашалганууд.	1 час	Индивидуальна- § 10 (2) уншаха, упражнени нүүдые дүүргэхэ(Упр 97, 52 н). Бүлэгөөр хүдэлмэри-Упр 99, 53 н, (үгтэһэн үгэнүүд юугээрээ илгарнаб?) Фронтальна- (Упр 100, 53	Упр 101 , 53 н. «Миисгэй» уншаха. Даабари дүүргэхэ.	Упр 104, 56 н. Зүбөөр буулгажа бэшэхэ. Онһон үгэнүүдэй удха тайлбарилха.	Упр 102. Л. Шагдаровай «Ая ганга...» уншаха. Даабари дүүргэхэ. Гэртээ уран зохёол, шүлэгүүд сооһоо ая ганга тухай хэһэгүүдые бэшэжэ абаха.		§10. Упр 103. Уран уншалгада бэлэдхэл.	«Буряад хэлэн» сахим һураха ном хэрэглэл гэ.		

			н.)								
21	Бэхижүүлгын хэшээл.	1 час	Индивидуальна- «Буряд хэлээр тестнүүд». (Хонгёо ба бүдэхи хашалганууд.) Даабари 1, 2, 16 н. Бүлэгөөр хүдэлмэри- (Даабари 9, 10, 17 н. Фронтальна-Хатуу ба зөөлэн хашалганууд. Даабари 1.,17 н. 2, 17 н.	«Буряд хэлээр тестнүүд». (Хонгёо ба бүдэхи хашалганууд.) Даабари 2, 17 н. Таабари тааха.	«Буряд хэлээр тестнүүд». (Хатуу ба зөөлэн хашалганууд.) Даабари 5,6, 17 н. (Зүбөөр табиha.)	«Буряд хэлээр тестнүүд». (Хатуу ба зөөлэн хашалганууд.) Даабари 7, 17 н. Онъһон үгэнүүдые уншаха, удхыень тайлбарилха. Найшаагда һан онъһон үгэтэй мэдүүлэл зохёохо. Уншаха.	Бэхижүүлгын хэшээл.	§ 10. Упр (хонгёо ба бүдэхи хашалганууд тай, хатуу ба зөөлэн хашалганууд тай мэд. зохёохо).	«Буряд хэлэн» сахим һураха ном хэрэглэл гэ.		
22 - 23	Х.х.х. Творческо хүдэлмэри . Багшын үзэмжөөр.	2 час	Индивидуальна- үгтэһэн хэһэг уншаха.(Ород хэлэнһээ буряд хэлэн дээрэ оршуулга). Бүлэгөөр хүдэлмэри- зураг сээжээр зураха. Фронтальна-	Ород хэлэнһээ буряд хэлэн дээрэ оршуулга.	Оршуулхада а зүбөөр мэдүүлэлнүү дээ зохёохо. Мэдүүлэлэй байгуулгада анхаралаа хандуулха.	Үгтэһэн даабаридаа зохёохы шадабари хэрэглэхэ. Удхатай, дэлгэрэнгы мэдүүлэлнүү дые зохёон байгуулха.	Творческо хүдэлмэри. Зохёохы шадабари шалгаха.	Зохёолго бэшэхэ.	«Буряд хэлэн» сахим һураха ном хэрэглэл гэ. Толи хэрэглэл гэ.		

			хөөрөө эмхидхэхэ								
24	Илгаһан ь тэмдэг.	1 час	Индивидуаль на- § 11 дүрим уншаха, упражнени нүүдые дүүргэхэ(Упр 106, 57 н). Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 108, 58 н, (2 бүлэг болгоод бэшэхэ.) Фронтальна- (Упр 106 (2).57 н.) Толи хэрэглэхэ.	Упр 105. Буулгажа бэшэхэдээ, зөөл. Ъ нэгэ зураха. Илгаһан ь хоёр зураха.	Упр 105 дүүргэхэдээ, хэр зэргэ зүбөөр хэһэнээ шалгаха.	Ц-Ж. Жимбиев «Байгал далай». Упр 109., 58 н. харюугаа тайлбарилха. «Байгал далай баян далай...» гэһэн сэдэбтэ зохёолго бэшэхэ.	Словарна диктант. Упр 107. 57 н.	§ 11. Упр 111. 59 н.	«Буряад хэлэн» сахим һураха ном хэрэглэл гэ.		
25	Бэхижүүл гын хэшээл.	1 час	Индивидуаль на- «Буряад хэлээр тестнүүд». Даабари 6, (Илгаһан ь, ь тэмдэгүүд). Даабари 1, 2, 24 н. Бүлэгөөр хүдэлмэри- (Даабари 3, 4, 24 н. Фронтальна-	«Буряад хэлээр тестнүүд». Даабари 6, 25 н. Фонетичес кэ шүүлбэри.	Фонетическэ шүүлбэриэ шалгаха.	Упр 112. 59 н. Мэдүүлэлнүү дые зохёохо. Мэдүүлэлнүү дээ уранаар уншаха.	Фонетическэ шүүлбэри.	§ 11. Упр 110. 58 н. (Шарадануу дые тааха.)	«Буряад хэлэн» сахим һураха ном хэрэглэл гэ.		

			Даабари 5.,25 н. 7, 25 н.								
26	Шалгалтын диктант.	1 час	Фронтальна-шалгалтын хүдэлмэри.	Шалгалтын диктант бэшэхэ.	Зүбөөр бэшэхээ оролдохо.	Үгтээн грамматическа даабаринуу даа зүбөөр дүүргэхэ.	Шалгалтын хүдэлмэри.	Урда үзэһэнөө дабтаха.			
27	Алдуу дээрэ хүдэлмэри . Четвертиин дүн гаргалга.	1 час	Индивидуальна- Алдуу дээрэ хүдэлмэри. Бүлэгөөр хүдэлмэри-Нэмэлтэ даабаринууды дүүргэхэ.	Алдуу дээрэ хүдэлмэри.	Алдуунуудаа зүбөөр захиая оролдохо.	Алдуунуудаа захиадаа, жэшээнүүды е зүбөөр хэрэглэжэ, харюунуудаа баримталха.	Алдуу дээрэ хүдэлмэри.	Урда үзэһэнөө дабтаха.			

Буряад хэлэн, 5 класс, 2 четверть

№	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Нурагшад ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Гэрэй даабари	ИКТ хэрэглэлгэ	Болзор	
				предметнэ	личносно	метапредметнэ				т	ү
1.	Х.х.х. Творческо хүдэлмэри. Багшын үзэмжөөр.	1 час	Индивидуаль на- үгтэһэн сэдэбтэ зохёолго бэшэхэ. Бүлэгөөр хүдэлмэри- түсэб табиha. Фронтальна- хөөрөө эмхидхэхэ	Творческо хүдэлмэри бэшэхэ.	Үгтэһэн даабарияа найнаар дүүргэхэ.	Бэшэһэн хүдэлмэри дээ зохёохы шадабари хэрэглэхэ. Зохёолгодоо тобшолол хэхэ, өөрынгөө хандаса харуулха.	Творческо хүдэлмэри бэшэхэ.	Урда үзэһэнөө дабтаха. «Орой намар» гэһэн сэдэбтэ мэдүүлэлн үүдые зохёохо.	«Буряад хэлэн» сахим нурах а ном хэрэглэлгэ.		
2.	Үгын үе. Үгэ таһалжа бэшэлгэ.	1 час	Индивидуаль на- § 12 дүрим уншаха, упражненинүүдые дүүргэхэ(Упр 113 (1 хуби), 60 н). Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 113 (2 хуби) 60 н. Фронтальна-	Упр 114., 60 н. уншаха, илгәһан үгэнүүдые юундэ нүүлгэжэ болохогүйб? Харюугаа баталха.	Доржо Банзаров тухай мэдэсээ үргэдхэхэ.	«Буряад арадай солото хүнүүд» гэһэн сэдэбтэ материал суглуулха.	Диктант бэшэлгэ. Упр 115, 61 н. «Саһан», «Байгаа лиин шэнжэлэл» .	§ 12, (3-3 мэдүүлэлн үүдые зохёохо, һүүлшын үенүүдые таһалан бэшэхэ.)	«Буряад хэлэн» сахим нурах а ном хэрэглэлгэ.		

			(Упр 116. 61 н.)								
3.	Фонетическэ шүүлбэри.	1 час	Индивидуаль на-фонетическэ шүүлбэрийн дүрим уншаха, упражненинүүд ые дүүргэхэ(Сээжээр фонетическэ шүүлбэри хэхэ) 62 н. Наран, аялга...). Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 119, 63 н. Шарада тааха. Фронтальна- (Упр 119. 63н. Аялгануудай зүб бэшэлгын дүрим шалгаха.	Б. Жанчиповой «Ая гангата таламни...» шүлэг уранаар уншаха, фонетическэ шүүлбэри хэхэ. (Упр 117, 62 н.)	Шүлэгэй бадаг соо юун тухай хэлэгдэнэб? Ньютаг тухайгаа хөөрэхэ.	«Минии нютаг» гэхэн сэдэбтэ шүлэг зохёожо туршаха. Уранаар уншаха.	Словарна диктант. Упр (63 нюурта.)	Шалгалтын асуудалнууд та харюу бэлдэхэ. (64 н.)	«Буря ад хэлэн» сахим хурах а ном хэрэг лэлгэ.		
4.	Практическа хүдэлмэри.	1 час	Индивидуаль на-фонетическэ шүүлбэри хэхэ. Фронтальна-фонетическэ шүүлбэри хээд, бэе бэеэ шалгаха. Ямар алдуунууд байнаб?	Үгэнүүдэй фонетическэ шүүлбэри хэхэ.	Фонетическэ шүүлбэрийн заршам хараадаа абаха. (62 н.)	Фонетическэ шүүлбэрийн заршам хараадаа абан, (62 н.) шүүлбэри зүбөөр хээд, тэдэ үгэнүүдээ хэрэглэн, мэдүүлэлнүүдые зохёохо.	Практическа хүдэлмэри.	Урда үзэхэнөө дабтаха.	«Буря ад хэлэн» сахим хурах а ном хэрэг лэлгэ.		

			Алдуунуудаа захаха.								
5.	Абтаһан үгэнүүдые зүб бэшэлгэ. Буряадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд.	1 час	Индивидуаль на- § 13 дүрим уншаха, упражнени нүүдые дүүргэхэ(Упр 120 , 65 н). Бүлэгөөр хүдэлмэри- Буряадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүдые бэшэхэ. Фронтальна- бэшэһэн үгэнүүдээ шалгаха.)	Упр 121, 66 н. (буряад шалхыень буряадаар бэшэхэ).	«Буряад хэлээр тестнүүд». Абтаһан үгэнүүдые зүб бэшэлгэ. Даабари 1, 4 (21- 22 н). Буряадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүдые зүбөөр нэрлэхэ.	Буряадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүдые хэрэглэжэ, холбоо текст ханаха. Мэдүүлэлнүүдээ зүбөөр зохёохо.	Буряадаар бэшэгдэ дэг абтаһан үгэнүүд һээ бүридэһэн словарна диктант бэшэхэ.	§ 13. Буряадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүдые дэбтэртээ бэшэхэ.	«Буря ад хэлэн » сахим һурах а ном хэрэг лэлгэ.		
6.	Ородоор бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд.	1 час	Индивидуальна- § 13 (2) дүрим уншаха, упражненинүүд ые дүүргэхэ(Упр 122 , 66 н). Фронтальна- Ц- Б. Бадмаевай зохёолһоо абтаһан хэһэг дүүргээд шалгаха. Упр 123. 67 н.	Упражнени нүүдые дүүргэхэ. Упр 122, 123, (66-67 н.)	Упр 125. 67 н. Ц. Будаев «Манай хото» шүлэг уншаха, абтаһан үгэнүүд доогуур зураха.	«Буряад литература» хэрэглэхэ. Серёжа Буда хоёрой нүхэсэл тухай бодомжолго.	Ородоор бэшэгдэ дэг абтаһан үгэнүүд тэй словарна диктант бэшэхэ.	§13. Упр (Ородоор бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүдтэй мэдүүлэлн үүдые зохёохо).	«Буря ад хэлэн » сахим һурах а ном хэрэг лэлгэ.		

7.	Дидактическа материалну удаар хүдэлмэри.	1 час	Индивидуальна-«Буряад хэлээр тестнүүд». (Абтаһан үгэнүүдые зүб бэшэлгэ). Даабари 5, 6, 22 н. Бүлэгөөр хүдэлмэри- (Даабари 1, 3, 22 н. Фронтальна-Даабари 2.,22 н. Алдуутай үгэнүүдые заһаад шалгаха.	« Буряад хэлээр тестнүүд». Даабаринуудые дүүргэхэ. (6, 7).	Даабари 8, 23 н. Мэдүүлэлнүүды е уншаха. Ямар дүрим баримталаг дааб? Харюугаа баримталха.	Абтаһан үгэнүүдые зүбөөр хэрэглэн, холбоо текст бэшэхэ.	Абтаһан үгэнүүд тэй диктант.	§ 13. Урда үзэһэнөө дабтаха.	«Буряад хэлэн» сахим һурах а ном хэрэг лэлгэ.		
8.	Абтаһан үгэнүүдэй һүүлэй аялгание буряадшал жа бэшэлгэ.	1 час	Индивидуальна-§ 13 (3) дүрим уншаха, упражнени нүүдые дүүргэхэ(Упр 129 , 70 н). Бүлэгөөр хүдэлмэри-таблицаар хүдэлмэри (68 н.) Фронтальна-бэшэһэн үгэнүүдээ шалгаха.)	Номоор хүдэлмэри. Упр 127, «Бурятмясо пром». Текст уншаха, абтаһан үгэнүүдэй дүрим тайлбарилха.	Упр 128. 69 н. (Үгэнүүдые буряадшалжа бэшээд, мэдүүлэлнүүдые зохёохо).	Упр 134, «Байгаалиин шэнжэлэл» «Хойто Мүльһэтэ океан...». Географиин ном хэрэглэжэ, Хойто Мүльһэтэ океан тухай текст бэшэхэ, шэнжэлгын материал суглуулха.	Словарна диктант. Упр 132, 71 н.	§ 13 (3) анхаралтай гаар уншаха. Упр 137, 73 н.	«Буряад хэлэн» сахим һурах а ном хэрэг лэлгэ.		
9.	Практическа	1 час	Индивидуальна-Номоор	Номоор хүдэлмэри.	Упр 136. 73 н. Холбоо	«Амта» гэһэн сэдэбтэ материал	Упр 135. 73 н. Абтаһан	§ 13. Урда үзэһэнөө	«Буряад		

	хүдэлмэри.		хүдэлмэри Упр 131, 71 н; Бүлэгөөр хүдэлмэри- + Класстаа наадаха (72 н.) (Фронтальна- Шалгалтын асуудалнууд. (74 н).	Бээ даагаад хэхэ хүдэлмэри. Упр 138. 74 н. Тестнүүдтэ харюу үгэхэ.	үгэнүүдые хэрэглэн, мэдүүлэлнүүдые зохёохо. Зохёон мэдүүлэлнүүдээ уншаха.	хараха. Интернет ресурс хэрэглэхэ.	үгэнүүдые түүжэ бэшэхэ.	дабтаха. Шалгалтын асуудалнуудта харюу бэлдэхэ.	хэлэн » сахим хураха ном хэрэглэлгэ.		
Лексикологи. Лексикэ тухай ойлгосо. 10 час.											
10	Лексиколог и Лексикэ тухай ойлгосо. Үгын удха.	1 час	Индивидуальна-Номоор хүдэлмэри. § 14 дүрим уншаха, упражнени нүүдые дүүргэхэ(Упр 139 , 76 н). Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 140, толи хэрэглэлгэ. Фронтальна-бэшээн үгэнүүдээ шалгаха.)	Лексикэ тухай ойлгосотой танилсуулга. Номоор хүдэлмэри. Номой хүүлдэ үгтээн толи хэрэглэжэ, үгэнүүдэй удха тайлбарилха.	Упр 143, 78 н. Тайлбаринуудые нэгэ үгөөр хэлгэхэ.	Упр 141. Зураг хаража, «Сагаалга ниее угталга» гээн хөөрэлдөө эмхидхэхэ. Үгтээн үрээлнүүдые хэрэглэн, амаршалга бэшэхэ.		§ 14. Номой хүүлдэ үгтээн толи хэрэглэжэ, үгэнүүдэй удха тайлбарилха. (4-4 үгэ).	«Буря ад хэлэн » сахим хураха ном хэрэглэлгэ.		
11	Эхир үгэнүүд.	1 час	Индивидуальна-Номоор хүдэлмэри. § 16 дүрим уншаха, упражнени нүүдые	Номоор хүдэлмэри. Упр 145, 79 н. эхир үгэнүүдтэй мэдүүлэлнүүдые зохёохо.	Үгтээн онтохонһоо хэхэг уншаад, эхир үгэнүүдые түүжэ бэшэхэ. Упр 144, 79 н.	«Ажал хэжэ хүн болодог, арые дабажа хүлэг болодог» гээн онһон үгын удхаар эхир үгэнүүдые	Творческо диктант.	§ 16. Упр 148, 80 н. (Мэдүүлэл нүүдые зохёохо.)	«Буря ад хэлэн » сахим хураха		

			дүүргэхэ(Упр 146 , 80 н). Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 147, толи хэрэглэлгэ. Фронтальна- бэшэһэн үгэнүүдээ шалгаха.)			хэрэглэн, богонихон зохёолго бэшэхэ.			а ном хэрэг лэлгэ.		
12-13	Х.х.х. Найруулга . Багшын үзэмжөөр.	2 час	Хэлэлгэ хүгжөөлгын хэшээл. Найруулгын янза – хөөрэлгэ.	Хэлэлгэ хүгжөөлгын хэшээл.	Дэлгэрэнгы найруулга.	Үгтэһэн текстдэ өөрынгөө ханамжа бэшэхэ.	Хэлэлгэ хүгжөөлгын хэшээл.	§ 14-16. Урда үзэһэнөө дабтаха.	«Буряад хэлэн» сахим һурах а ном хэрэг лэлгэ.		
14	Олон удхата үгэнүүд.	1 час	Индивидуальна- Номоор хүдэлмэри. § 17 дүрим уншаха, упражнени нүүдые дүүргэхэ(Упр 149 , 81 н). Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 150, 81 н.	« Буряад хэлээр тестнүүд». Даабаринуудые дүүргэхэ. (7, 28 н.) Үгэнүүдые удхын талаар тааруулха.	Олон удхата үгын удхатай барилха. Упр 151, 81 н.	Упр 153, 81 н. Газар гэхэн үгэ ямар удхатайгаар хэрэглэгдэ нэб? Ажаглалта хэхэ. «Буряад литература» гэхэн ном сооһоо олон удхата үгэнүүдтэй мэдүүлэлнүүдые түүжэ бэшэхэ.		§ 17. Упр 152, 81 н.	«Буряад хэлэн» сахим һурах а ном хэрэг лэлгэ.		
15	Үгын сэхэ ба шэлжэһэн	1 час	Индивидуальна- Номоор хүдэлмэри. § 18	Номоор хүдэлмэри. Упр 156, 83 н. Б.	Упр 157. 83 н. Шэлжэһэн удхатай	« Буряад хэлээр тестнүүд». «Буряад үгэнүүдэй удхаараа	Сэхэ ба шэлжэһэн удхатай	§18. Сэхэ ба шэлжэһэн	«Буряад хэлэн»		

	удха.		дүрим уншаха, упражнени нүүдые дүүргэхэ (Упр 154 , 82 н). Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 155, 82 н. Фронтальна- упр 155 шалгаха.	Батоевой «Хабарай хонгёо аялгаар...» шүлэг уншаха. Шэлжээн удхатай үгэнүүдые олохо.	холбуулал нуудай удхыень тайлбарилха.	илгарал». Д-1, 3, 4. (29 н.) «Буряад литература» гэхэн ном сооһоо сэхэ ба шэлжээн удхатай үгэнүүдтэй мэдүүлэлнүүдые түүжэ бэшэхэ.	үгэнүүдтэй мэдүүлэл нүүдые түүжэ бэшэхэ.	удхатай үгэнүүдтэй мэдүүлэлн үү дые түүжэ бэшэхэ.	» сахим нураха а ном хэрэг лэлгэ.		
16	Бэхижүүлгын хэшээл	1 час	Индивидуальна- «Буряад хэлээр тестнүүд». (Даабари 9, 28 н. Фронтальна- Даабари 10., 29 н.	«Буряад хэлээр тестнүүд». Даабари 5, 30 н.	Эхир үгэнүүдые хэрэглэжэ, мэдүүлэлнүүдые зохёохо. Олон удхата үгэнүүдэй удха тайлбарилха.	«Буряад литература» гэхэн ном сооһоо сэхэ ба шэлжээн удхатай үгэнүүдтэй мэдүүлэл нүүдые түүжэ бэшэхэ. Хэлэлгэ ямар болгоноб тайлбарилха	Бэхижүүлгэ.	§ 14-18. Урда үзэһэнөө дабтаха.	«Буряад хэлэн» сахим нураха а ном хэрэг лэлгэ.		
17	Омонимууд .	1 час	Индивидуальна- Номоор хүдэлмэри. § 19 дүрим уншаха, упражнени- нүүдые дүүргэхэ (Упр 158 , 84 н). Бүлэгөөр хүдэлмэри- Упр 159, 84 н.	Номоор хүдэлмэри. Упр 162, 85 н. Буулгажа бэшээд, омонимууд доогуур зураха.	Г.Г. Чимитовэй бишыхан шүлэгүүдые уншаад, омонимуудай удха хэлэхэ. Упр 160., 84 н.	Упр 161, 84 н. Эхэ орон – зөөлэн орон... омонимууд -тай мэдүүлэл -нүүдые зохёохо. «Буряад хэлэн» сахим нураха ном хэрэглэлгэ.	Текст сооһоо омонимуудые илгаруулха .	§ 19. (Омонимуудтай мэдүүлэлн үүдые зохёохо.)	«Буряад хэлэн» сахим нураха ном хэрэг лэлгэ.		
18-19	Х.х.х. Творческо хүдэлмэри. Багшын	2 час	Индивидуальна- үгтэһэн хэхэг уншаха. (Ород хэлэнһээ	Ород хэлэнһээ буряад хэлэн дээрэ оршуулга.	Оршуулха- даа зүбөөр мэдүүлэлнүү-дээ зохёохо.	Үгтэһэн даабаридаа зохёохы шадабари хэрэглэхэ. Удхатай, дэлгэрэнгы	Творческо хүдэлмэри. Зохёохы шадабари	Зохёолго бэшэхэ.	«Буряад хэлэн»		

	үзэмжөөр.		буряад хэлэн дээрэ оршуулга). Бүлэгөөр хүдэлмэри- зураг сээжээр зураха. Фронтальна-хөөрөө эмхидхэхэ.		Мэдүүлэлэй байгуулгада анхаралаа хандуулха.	мэдүүлэл-нүүдые зохёон байгуулха.	шалгаха.		сахим һурах а ном хэрэглэлгэ. Толи хэрэглэлгэ.		
20	Шалгалтын хүдэлмэри.	1 час	Фронтальна-шалгалтын хүдэлмэри.	Шалгалтын диктант бэшэхэ.	Зүбөөр бэшэхээ оролдохо.	Үгтэһэн грамматическа даабаринуудаа зүбөөр дүүргэхэ.	Шалгалтын хүдэлмэри.	Урда үзэһэнөө дабтаха.			
21	Алдуу дээрэ хүдэлмэри. Четвертиин дүн гаргалга.	1 час	Индивидуальна-Алдуу дээрэ хүдэлмэри. Бүлэгөөр хүдэлмэри-Нэмэлтэ даабаринууд-ые дүүргэхэ.	Алдуу дээрэ хүдэлмэри.	Алдуунуудаа зүбөөр заһахаяа оролдохо.	Алдуунуудаа заһахадаа, жэшээнүүд-ые зүбөөр хэрэглэжэ, харюунуудаа баримталха.	Алдуу дээрэ хүдэлмэри.	Урда үзэһэнөө дабтаха.	«Буряад хэлэн» сахим һурах а ном хэрэглэлгэ.		

5 класс бурад хэлэн 3 четверть

№	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Нурагшад ай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдаһан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Болзор	
				предметнэ	личносно	метапредметнэ		түсэбөөр	үнэ н
1	Х.х.х. Багшын үзэмжөөр.	1 час	Индивидуальна-үгтэһэн хэһэг уншаха. (Ород хэлэнһээ бурад хэлэн дээрэ оршуулга). Бүлэгөөр хүдэлмэри-зураг сээжээр зураха. Фронтальна-хөөрөө эмхидхэхэ.	Ород хэлэнһээ бурад хэлэн дээрэ оршуулга.	Оршуулхандаа зүбөөр мэдүүлэлнүүдээ зохёохо. Мэдүүлэлэй байгуулгада анхаралаа хандуулха.	Үгтэһэн даабаридаа зохёохы шадабари хэрэглэхэ. Удхатай, дэлгэрэнгы мэдүүлэлнүүдые зохёон байгуулха.	Творческо хүдэлмэри. Зохёохы шадабари шалгаха.		
2-3	Синоним, антоним	2 час	Индивидуальна-Номоор хүдэлмэри.	Номоор хүдэлмэри. Упр Буулгажа бэшээд, синоним, антоним олохо, доогуурнь зураха.	Хэһэг уншаад, синоним, антонимуудай удха хэлэхэ.	мэдүүлэл-нүүдые зохёохо. «Бурад хэлэн» сахим нураха ном хэрэглэлгэ.	Текст сооһоо илгаруулха.		
4	Үндэһэн бурад ба абтаһан үгэнүүд.	1 час	Бүлэгөөр хүдэлмэри-Бурадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүдые бэшэхэ. Фронтальна-	Үндэһэн бурад ба абтаһан үгэнүүдые илгаруулжа нураха	Бурадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүдые хэрэглэжэ, холбоо текст һанаха. Мэдүүлэлнүүдээ	Бурадаар бэшэгдэдэг абтаһан үгэнүүд һээ бүридэһэн словарна диктант бэшэхэ.	Сээжэ харюу		

			бэшэһэн үгэнүүдээ шалгаха.)		зүбөөр зохёохо.				
5	Мэргэжэлтэдэй үгэнүүд.	1 час	Бүлэгөөр хүдэлмэри-Мэргэжэлэй үгэнүүдые бэшэхэ. Фронтальна-Мэдүүлэл зохёохо	Мэргэжэлэй үгэнүүдые илгаруулжа нураха	Мэргэжэлэй үгэнүүдые хэрэглэжэ, холбоо текст ханаха. Мэдүүлэлнүүдээ зүбөөр зохёохо.	Аман ба бэшэмэл хэлэлгэ соогоо хэрэглэлгэ.	Зохёолго		
6	Нютаг үгэнүүд.	1 час	Бүлэгөөр хүдэлмэри-Нютаг үгэнүүдые бэшэхэ. Фронтальна-бэшэһэн үгэнүүдээ шалгаха.	Нютаг ба литературна үгэнүүдые илгаруулжа нураха	Нютаг үгэнүүдые хэрэглэжэ, холбоо текст ханаха. Мэдүүлэлнүүдээ зүбөөр зохёохо.	Нютаг үгэнүүдые хэлэлгэдээ хэрэглэлгэ	Нютаг үгэнүүдэй толи		
7	Бэхижүүлгын хүдэлмэри. Багшын үзэмжөөр.	1 час	Индивидуальна-«Буряад хэлээр тестнүүд».	Урда үзэһэн темэнүүдээ бэхижүүлгэ	Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ. Хэлэлгэ ямар болгоноб тайлбарилха.	Бэхижүүлгэ.		
8	Хуушархан үгэнүүд.	1 час	Бүлэгөөр хүдэлмэри-Хуушархан үгэнүүдые бэшэхэ. Фронтальна-	Хуушархан үгэнүүдэй илгаруулжа нураха	Хуушархан үгэнүүдые хэрэглэжэ, мэдүүлэлнүүдые ханаха. Мэдүүлэлнүүдээ	Хэлэлгэ ямар болгоноб тайлбарилха.	Зохёолго		

			бэшэһэн үгэнүүдээ шалгаха.		зүбөөр зохёохо.				
9	Уласхоорондын үгэнүүд.	1 час	Бүлэгөөр хүдэлмэри-уласхоорондын үгэнүүдые бэшэхэ. Фронтальна-бэшэһэн үгэнүүдээ шалгаха.	Уласхоорондын үгэнүүдые илгаруулжа нураха	Уласхоорондын үгэнүүдые хэрэглэжэ, мэдүүлэлнүүдые ханаха. Мэдүүлэлнүүдээ зүбөөр зохёохо.	Хэлэлгэ ямар болгоноб тайлбарилха.	Зохёолго		
10	Буряад хэлэнэй толинууд.	1 час	Индивидуальная хүдэлмэри-үгэнүүдые бэшэхэ.	Буряад хэлэнэй толинуудай илгаа үзэхэ, хараха.	Буряад хэлэнэй элдэб толинуудые хэрэглэхэ дадал	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ.	Практическа хүдэлмэри		
11-12	Х.х.х. . Багшын үзэмжөөр.	2 час	Индивидуальная-зохёолго бэшэхэ	Зохёохы шадабарияа үргэдхэхэ.	Мэдүүлэлэй байгуулгада анхаралаа хандуулха.	Удхатай, дэлгэрэнгы мэдүүлэлнүүдые зохёон байгуулха.	Творческо хүдэлмэри.		
Үгын бүридэл ба үгын бии бололго. Үндэһэн ба нуури.7 час									
13	Үгын бүридэл ба үгын бии бололго. Үндэһэн ба нуури.	1 час	Индивидуальная-үгын бүридэлөөр шүүлбэри хэхэ Бүлэгөөр- бэе бэеэ шалгалга Фронтальна-бэшэмэл ба сээжэ харюунууд	Үндэһэн ба нуури, үгын залгабари ба залгалта илгажа нураха	Шүүлбэри хэхэ дадал шадабарияа үргэдхэхэ.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабарияа үргэдхэхэ.	Бэшэмэл ба сээжэ харюу.		
14	Үгын залгабари ба залгалта.	1 час							
15	Практическа хүдэлмэри.	1 час							
16	Орёо ба хуряамжалһан	1 час							

	үгэнүүд.								
17	Үгэтэй суг бэшэгдэдэг зүйр үгэнүүд.	1 час							
18	Анхан нуурийн дундахи тодо бэшэ аялганиее зүб бэшэлгэ.	1 час							
19	Шалгалтын хүдэлмэри.	1 час	Фронтальна-шалгалтын хүдэлмэри.	Даабари хэхэ	Зүбөөр хэхээ оролдохо.	Өөрын хээн ажалаа сэгнэхэ дадал үргэдхэхэ	Шалгалтын хүдэлмэри.		
20-21	Творческо хүдэлмэри. Багшын үзэмжөөр.	2 час	Индивидуальна –найруулга бэшэхэ	Хэлэлгээ хүгжөөлгэ	Удхалан зохёохы шадабарияа найжаруулха.	Үгтээн текстдэ өөрынгөө ханамжа бэшэхэ.	Хэлэлгэ хүгжөөлгын хэшээл.		
Синтаксис. Пунктуаци. Холбуулал. 15 час									
22-23	Холбуулал. Холбуулалай шүүлбэри. Бэхижүүлгэ.	2 час	Индивидуальна-холбуулалай шүүлбэри хэхэ Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга Фронтальна-бэшэмэл ба сээжэ харюунууд	Тогтомол ба сүлөө холбуулалнуудые илгаруулжа нураха, шүүлбэри хэхэ дадалтай болохо	Шүүлбэри хэхэ дадал шадабарияа үргэдхэхэ.	Нуралсалай түсэб табижа нураха, тэрэнээ хэрэглэхэ	Бэшэмэл харюу		
24	Мэдүүлэл.	1 час	Индивидуальна-үгын бүридэлөөр шүүлбэри хэхэ Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга Фронтальна-бэшэмэл ба	Мэдүүлэлнүүдые илгаруулжа нураха, шүүлбэри хэхэ дадалтай болохо	Шүүлбэри хэхэ дадал шадабарияа үргэдхэхэ.	Нуралсалай түсэб табижа нураха, тэрэнээ хэрэглэхэ	Бэшэмэл,сээжэ харюу		
25	Практическа хүдэлмэри.	1 час							
26	Хөөрэнэн , асууһан ба идхалан мэдүүлэлнүүд.	1 час							
27	Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд.	1 час							

28	Мэдүүлэлэй юрын гэшүүд.	1 час	сээжэ харюунууд						
29	Бэхижүүлгэ. Багшын үзэмжөөр.	1 час							
30	Шалгалтын диктант.	1 час	Фронтальна-шалгалтын хүдэлмэри.	Шалгалтын диктант бэшэхэ.	Зүбөөр бэшэхээ оролдохо.	Үгтэһэн грамматическа даабаринуудаа зүбөөр дүүргэхэ.	Шалгалтын хүдэлмэри.		
31	Алдуу дээрэ хүдэлмэри.	1 час	Индивидуальна-Алдуу дээрэ хүдэлмэри. Бүлэгөөр хүдэлмэри-Нэмэлтэ даабаринуудые дүүргэхэ.	Алдуу дээрэ хүдэлмэри.	Алдуунуудаа зүбөөр заһахая оролдохо.	Алдуунуудаа заһахадаа, жэшээнүүдые зүбөөр хэрэглэжэ, харюунуудаа баримталха.	Алдуу дээрэ хүдэлмэри.		
32-33	Дабталга-бэхижүүлгэ. Четвертиин дүн.	2 час	Индивидуальна-«Буряад хэлээр тестнүүд».	Урда үзэһэн темэнүүдээ бэхижүүлгэ	Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Үгын баялиг, бэшэмэл ба аман хэлэлгээ хүгжөөхэ. Хэлэлгэ ямар болгоноб тайлбарилха.	Бэхижүүлгэ.		

5 класс буриад хэлэн 4 четвэрт

№	Хэшээлэй сэдэб	Сагай хубаари	Нурагшад ай ажаябуулгын шэнжэ	Хараалагдахан дүнгүүд			Шалгалтын түхэлнүүд	Болзор	
				предметнэ	личносно	метапредметнэ		түсэбөөр	үнэн
1	Х.х.х. Творческо хүдэлмэри. Багшын үзэмжөөр.	1 час	Индивидуальна-үгтэһэн хэһэг уншаха. (Ород хэлэнһээ буриад хэлэн дээрэ оршуулга). Бүлэгөөр хүдэлмэри-зураг сээжээр зураха. Фронтальна-хөөрөө эмхидхэхэ.	Ород хэлэнһээ буриад хэлэн дээрэ оршуулга.	Оршуулхандаа зүбөөр мэдүүлэлнүүдээ зохёохо. Мэдүүлэлэй байгуулгада анхаралаа хандуулха.	Үгтэһэн даабаридаа зохёохы шадабари хэрэглэхэ. Удхатай, дэлгэрэнгы мэдүүлэлнүүдые зохёон байгуулха.	Творческо хүдэлмэри. Зохёохы шадабари шалгаха.		
2	Дабталга. Мэдүүлэлэй шухала гэшүүд.	1 час	Бүлэгөөр хүдэлмэри-мэдүүлэлэй шүүлбэри	Мэдүүлэлэй шухала гэшүүдые илгаруулжа нураха	Шүүлбэри хэхэ дадал шадабарияа үргэдхэхэ.	Нуралсалай түсэб табижа нураха, тэрэнээ хэрэглэхэ	Бэшэмэл,сээжэ харюу		
3	Мэдүүлэлэй юрын гэшүүд. Нэмэлтэ.	1 час	Бүлэгөөр хүдэлмэри-мэдүүлэлэй шүүлбэри	Мэдүүлэлэй юрын гэшүүдые илгаруулжа нураха	Шүүлбэри хэхэ дадал шадабарияа үргэдхэхэ.	Нуралсалай түсэб табижа нураха, тэрэнээ хэрэглэхэ	Бэшэмэл,сээжэ харюу		
4	Практическа хүдэлмэри.	1 час	Индивидуальна- мэдүүлэлэй шүүлбэри хэхэ. Фронтальна- бээ бээ шалгаха.	Мэдүүлэлэй шүүлбэри хэхэ.	Мэдүүлэлэй шүүлбэриин заршам хараадаа абаха.	шүүлбэри зүбөөр хээд, өөрынгөө мэдэсээ шалгаха	Практическа хүдэлмэри.		

5	Элирхэйлэгшэ.	1 час	Бүлэгөөр хүдэлмэри-мэдүүлэлэй шүүлбэри	Мэдүүлэлэй юрын гэшүүдые илгаруулжа нураха	Шүүлбэри хэхэ дадал шадабарияа үргэдхэхэ.	Һуралсалай түсэб табижа нураха, тэрэнээ хэрэглэхэ	Бэшэмэл,сээжэ харюу		
6	Ушарлагша.	1 час							
7	Бэхижүүлгын хэшээл.	1 час	Индивидуальна-«Буряад хэлээр тестнүүд».	Урда үзэһэн темэнүүдээ бэхижүүлгэ	Үзэһэн темээр һонирхохо, сугтаа хүдэлхэ дадалаа үргэдхэхэ.	Хэлэлгэ соогоо зүбөөр хэрэглэхэ, ямар болгоноб тайлбарилха.	Бэхижүүлгэ.		
8	Х.х.х. Багшын үзэмжөөр.	1 час	Индивидуальна-зохёолго бэшэхэ	Зохёохы шадабарияа үргэдхэхэ.	Мэдүүлэлэй байгуулгада анхаралаа хандуулха.	Удхатай, дэлгэрэнгы мэдүүлэлнүүдые зохёон байгуулха.	Творческо хүдэлмэри.		
9-10-	Мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүд.	2 час	Бүлэгөөр хүдэлмэри-мэдүүлэлэй шүүлбэри	Мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүдые илгаруулжа нураха	Шүүлбэри хэхэ дадал шадабарияа үргэдхэхэ.	Һуралсалай түсэб табижа нураха, тэрэнээ хэрэглэхэ	Бэшэмэл,сээжэ харюу		
11-12	Хандалгатай мэдүүлэлнүүд.	1 час	Индивидуальна-дүрим дээрэ ажаллаха Бүлэгөөр- бэе бээ шалгалга Фронтальна-бэшэмэл ба сээжэ харюунууд	Хандалгатай мэдүүлэлнүүдые илгаруулжа нураха, сэглэлтын тэмдэгүүдые нь зүбөөр табиха.	Гансаараа мүн суг хамта хүдэлхэ шадабари олгохо.	Һуралсалай түсэб табижа нураха, тэрэнээ хэрэглэхэ	Бэшэмэл харюу		
13	Практическа хүдэлмэри.	2 час	Индивидуальна- мэдүүлэлэй шүүлбэри хэхэ. Фронтальна- бэе	Мэдүүлэлэй шүүлбэри хэхэ.	Мэдүүлэлэй шүүлбэриин заршам хараадаа абаха.	шүүлбэри зүбөөр хээд, өөрынгөө мэдэсээ	Практическа хүдэлмэри.		

4.Нуралсалай методическа хангалга

1. «Буряад хэлэн», Б.Б. Будаин, Б.Б. Гомбоев, С.Г. Будаин, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2008 он.
2. «Буряад хэлээр тестнүүд», Б.Б. Гомбоев, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2008 он.
3. «Буряад хэлээр тестнүүд», Д.Б. Базарова, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2009 он.
4. «Буряад хэлээр тестнүүд», С.Г. Будаин, Ж.Д. Жамбуева, Я.Ц. Ивахинова, Ц.В. Лубсанова, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2006 он.
5. «Буряад хэлэн» сахим нураха ном», Улаан-Үдэ, 2006 он, 2012 он.
6. «Буряад хургуулийн программнууд», «Буряад хэлэн» Ү- XI классууд, Д.Б. Базарова, Д.Д. Санжина, Б.Б. Будаин, Улаан-Үдэ, «Бэлиг», 2008 он.
7. «Буряад хэлээр, уншалгаар, буряад литератураар нурагшадай мэдэсэ, шадабари, дадал сэгнэхэ эрилтэ», Ц.Б. Цыренова, Б.Б. Жалсанов., Улаан- Үдэ, «Бэлиг», 2007 он.
8. «Буряад хэлэн болон литератураар дунда хургуулийн нуралсалай заршам», Б-Д. Батоев, Д-Н.Д. Доржиев, С.Ж. Балданов, «Бэлиг», 2004 он.

Шэнэ онол арга:

1. Компьютер
2. Проектор
3. Интерактивна самбар
4. «Буряад хэлээр сахим нураха ном»
5. Буряад уран зохёолой соносохо номой хан (аудиобиблиотека)

Шалгаха хэрэгсэл :

- Шалгалтын асуудалнууд ба даабаринууд;
- М-тест
- Электрон номой тестнүүд

Интернет онол арга:

- <http://www.edu.ru> – Федеральный портал «Российское образование».
- <http://www.edu03.ru/-Министерство> образования и науки РФ
- <http://www.buryadxelen.org>
- <http://www.nomoihan.org>
- <http://www.ict/edu.ru/> - Портал «Информационно-коммуникационные технологии в образовании».
- <http://www.Крмо.iv-edu.ru/> – Сайт регионального комплексного проекта модернизации образования.
- <http://fcior.edu.ru/> - Федеральный центр информационно-образовательных ресурсов.
- <http://www.rikuo.ru/> – Сайт республиканского института кадров управления и образования.